

БИЛГЕЛӘМӘСЕ
ТАТАРТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОСТИТУЦИЯ СУДЫ

«Татарстан Республикасында гражданинарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында гражданинарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары турында нигезләмәнен 2.4 пунктындагы дүртенче абзацы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.П. Караблева шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2016 елның 15 июле

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Р.Ф. Гафиятуллин, Л.В. Кузьмина, Р.Г. Сәхиева, А.А. Хамматова, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Г.П. Караблева шикаятен алдан өйрәнгән судья Л.В. Кузьмина бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Г.П. Караблева «Татарстан Республикасында гражданинарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында гражданинарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары турында нигезләмәнен (алга таба шулай ук — Нигезләмә) 2.4

пунктындағы дүртенче абзацы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуға карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Дәгъвалана торган норма белән билгеләнгәнчә, ташлама-субсидия бирү ташлама-субсидия алучы торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен агымдагы түләүләрне жыелган бурычларны каплый башлаган вакытка кадәр тоташтан З айдан артык чор өчен түләмәгән очракта яки ташлама-субсидия алучы аны каплау турында килешү төзегендә һәм (яки) үтәгендә туктатып торыла.

Шикаятьтән һәм аңа күшымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, мөрәжәгать итүчегә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидия бирү торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен агымдагы түләүләрне тоташтан З айдан артык чор өчен түләмәгәнгә күрә туктатып торылган. Соңыннан гражданка Г.П. Кааблева әлеге бурычын каплый башлаган, ләкин бер хезмәт өчен түләмәгән, чөнки ул тиешенчә күрсәтелми дип санаган.

Шикаять бирүче Республика матди ярдәм үзәгенең Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы 8 номерлы бүлгегенә ташлама-субсидияне яңадан бирә башлау турында гариза белән мөрәжәгать иткән, ләкин әлеге таләпне үтәүдән аңа баш тартылган һәм «Русло» ЖЧЖ алдында З айдан артык бурычы булу сәбәпле ташлама-субсидияне бирү 2014 елның августыннан жыелган бурычны каплый башлаган вакытка кадәр туктатып торылган, шул вакыттан соң ташлама-субсидия туктатып торылу моментыннан тулы күләмдә түләнәчәк дип хәбәр ителгән.

Гражданка Г.П. Кааблева уйлавынча, дәгъвалана торган норма эчтәлегеннән чыгып, жыелган бурычны каплый башлаган вакыт булып бурычны каплау хисабына теләсә кайсы күләмдә акча кертү торырга тиеш, ләкин, мөрәжәгать итүче фикеренчә, хокук куллану органнары жыелган бурычны каплый башлаган вакыт итеп аны тулысынча каплауны аңлылар, бу исә дәгъвалана торган норманың текстына каршы килә.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданка Г.П. Кааблева Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Татарстан Республикасында гражданнарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен

түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында гражданныарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары турында нигезләмәнең 2.4 пунктындагы дүртенче абзацын Татарстан Республикасы Конституциясенең 28 (беренче өлеш) һәм 54 (беренче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Россия Федерациясе Торак кодексының 159 статьясы нигезендә торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә субсидияләр гражданныарга торак урыннар һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча бурычлары булмаганда яисә гражданныар аларны каплау турындагы килешүләр төзегәндә һәм (яисә) үтәгәндә бирелә (5 өлеш); субсидияләр бирүне туктатып тору һәм туктату шартлары Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә (7 өлеш). Күрсәтелгән норматив нигезләмәләрне ачыклап, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2005 елның 14 декабрендәге 761 номерлы каары белән Торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә субсидияләр бирү кагыйдәләре расланган, аларның 6 пункты белән субсидияләр гражданныарга торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча бурычлары булмаганда яисә гражданныар аларны каплау турындагы килешүләр төзегәндә һәм (яисә) үтәгәндә бирелә дип, шулай ук билгеләнгән.

Димәк, гражданныарга субсидия бирүнең бер шарты булып аларның торак урыннар һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча бурычлары булмавы яисә гражданныарның аларны каплау турындагы килешүләр төзүе һәм (яисә) үтәве тора, чөнки Россия Федерациясе Торак кодексының 153 статьясы нигезләмәләре буенча гражданныар торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүне үз вакытында һәм тулысынча кертергә тиеш.

Китерелгән федераль нормалар нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Нигезләмәнең 2.4 пунктында торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен агымдагы түләүләрне кертмәү сәбәпле бирү туктатып торылган ташлама-субсидияне яңадан бирә башлау процедурасын регламентлаштырган.

Шул ук вакытта үзенең дискрецион вәкаләтләрен гамәлгә ашырып, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты ташлама-субсидия нәкъ менә жыелган бурычны каплый башлаган вакыттан яңадан бирелә башлый дип билгеләгән. Шул рәвешле әлеге хокукый җайга салу асылда өстәмә социаль яклау чарасы гына булып калмыйча, үзеннән-үзе дәгъвалана торган норманың хокук куллану практикасында башкача аңлатылу мөмкинлегенә дә юл куймый.

Шулай итеп, Нигезләмәнең 2.4 пунктындагы дәгъвалана торган дүртенче абзацында Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәү мәсьәләсендә билгесезлек юк һәм ул кеше һәм гражданның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен боза торган итеп карала алмый, шуңа күрә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пункты белән үзара бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пункты нигезендә гражданка Г.П. Караблеваның шикаяте карала алмый.

Мөрәжәгать итүче эше буенча хокук куллану каарларының законлы һәм нигезле булуы турындагы мәсьәләне шул исәптән факттагы хәлләрне истә тотып хокук нормаларының дөрес кулланылыши күзлегеннән чыгып чишу Татарстан Республикасы Конституция судының Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясы һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясы белән билгеләнгән компетенциясенә керми.

Бәян ителгәннәр нигезендә һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пунктына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Татарстан Республикасында гражданныарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-

субсидияләр бирү түрында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында гражданнарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары түрында нигезләмәнең 2.4 пунктындагы дүртенче абзацы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.П. Караблева шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки «Татарстан Республикасы Конституция суды түрында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә ул карала алмый, ә мөрәҗәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм аца карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчермәсен гражданка Г.П. Караблевага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жибәрергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 14-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**